

GODINA XIII. LIPANJ 1944. BROJ 10.

Neka nam govori Marija!

MOLIMO SE ZA SVEĆENIKE!

Maloj se je Jacinti — jednoj od ono troje sretnih pastirića iz Fatime, kojima se ukazivala Bl. Djevica Marija —, dok je u Lisabonu bolovala i čekala na smrt, više puta javljala Bl. Djevica Marija. Po tim razgovorima s Bl. Djevicom Marijom mala je Jacinta stekla veliko znanje, koje nadilazi i njezinu dob i njezinu ljudsku naobrazbu. Svojoj »kumici« — tako je ona nazivala starješicu onoga sirotišta u Lisabonu, gdje je boravila — povjerljivo je pripoviedala o tim ukazanjima, pa tako znamo i mi (Jacinta je, kako već znamo, umrla) mnoge liepe misli, što ih je Jacinti prigodom tih ukazanja kazala Bl. Gospa. Neke smo već spomenuli ovdje.

Sav posao oko spasavanja duša povjeren je svećenicima. Zato nije nikakvo čudo, da je Bl. Djevica Marija u tim svojim ukazanjima maloj Jacinti progovorila i o tomu, kakvi moraju biti svećenici. Možemo to ukratko kazati ovako:

Svećenici moraju biti sveti i revni! S v e t i, t. j. moraju se odlikovati krepostnim i pobožnim življenjem. R e v n i, t. j. moraju se puno truditi oko toga, da ljudi budu dobri, da dođu u nebo.

Pa što se to vas, draga djeco, tiče? Tiče se vas, a i svih drugih katolika i katolikinja u toliko, što se vi, *svi katolički vjernici, na tu nakanu, da nam svećenici budu sveti i revni, možete i morate rado Bogu moliti i žrtvice prikazivati.*

Dragi Bog može i sam, bez naše molitve i žrtve, na zemlji učiniti sve, što je dobro. Može tako i svećenike posvetiti i učiniti ih revnim. No dvoje moramo imati u toj stvari na pameti. Prvo, dragi Bog hoće, da za sav svoj posao na zemlji ima u nama ljudima svoje pomoćnike. Zato hoće, da se molitvom i žrtvom brinemo i za posvećenje svećenika. A drugo, dragi Bog neće nikoga da sili. On neće ni da svećenike sili da budu dobri. Svećeniku daje dragi Bog potrebne milosti, da bude dobar i revan, ali on se može toj Božjoj milosti oduprieti i ipak ne biti dobar i revan. Što se više mi molimo i žrtvujemo za svećenike, to će im dragi Bog više milosti dati, pa će onda oni to lakše biti sveti i revni.

Draga djeco! Molitve i žrtvice dobre djece dragoga Boga uviek jako vesele. Dragi Bog najradije uslišava baš dječje molitve i žrtve. *A nikada nije bilo tako potrebno kao baš danas, da svećenici puno, puno nastoje oko obraćenja grješnog svieta i da budu jako, jako sveti. To je dvoje i jedan od najsigurnijih puteva k pravednom miru.*

Zato, dragi »Vrtićevi« čitatelji i čitateljke: *svaki dan se pobožno molite za svećenike, da budu sveti i revni, i svaki dan prikazujte na tu nakanu svoje žrtvice! Što više, to bolje! To želi od vas Bl. Djevica Marija, očekuje to od vas dragi Isus! Izvršite njihovu želju!* *Ur.*

Hram ljubavi

Jedno je samo Srdce,
Kao što Tvoje je, Kriste;
Jedan je samo izvor
Ljubavi bezkrajne, čiste.

Jedan si, Božji Kriste,
Što Srdce takovo imaš,
Što sebe daješ sama,
A bez da uzvrata primaš.

Jedan je samo plamen,
Što gori, bez da se gasi,
I jedni tek su nježni
Utjehe sladke glasi.

Ja ljubim Srdce Tvoje,
O, ljubim taj ljubavi hram,
I ne ću pustit nikad,
Da zapušten bude i sam!

H. B.

Kletva i psovka je naša narodna sramota!
Uljudan čovjek prezire psovku.
Psovka i kletva ocrnjuju nam obraz pred svietom, kvare duše naše mladeži, terete savjest čitavog naroda.

„Bit će svete djece"

Pijo X.

ISUSOVA POŽRTVOVNA DUŠA.
ANA GUIGNE.
(1911.—1922.).

Rodila se 25. travnja 1911. na dvorcu de la Cour u Savoji. Od naravi je bila ponosna, željna da vlada nad drugima, ali je Isus promienio ovu neukroćenu divlju narav i učinio od nje dobru i plemenitu dušu žrtve. Iza smrti svojeg otca ona se stala baviti vječnošću. Odlučila je: moliti se za tatinu dušu, slušati mamu i biti joj na veselje, brinuti se za mladu braću i sestre i prinositi male žrtve.

Kada joj je bilo 6 godina, prijavila se za prvu sv. Pričest. Svećenik je bio nepovjerljiv, da tako malo diete znade sve istine potrebne za sv. Pričest.

Pitao ju je: »Koje su tvoje glavne pogrješke?« »Oholost i neposlušnost.« »Kada Isus sluša?« »Kod svete Mise u Pretvorbi.« »Na koje rieči?« »Ovo je moje tielo, ovo je moja krv.« »Koje si sakramente primila?« »Krst i izpovied.« »Koje ćeš još primiti?« »Sv. Pričest i potvrdu.« »A kasnije?« »Možda ženitbu.« »A sv. red?« »To je, velečastni, za vas.« Otac ju je zadivljen dugo izpitivao.

26. ožujka 1917. primila je Ana prvu sv. Pričest i napisala si na papir: »Hoću, da moje srdce bude čisto za Isusa poput ljiljana.« Ana je činila mnoge žrtve iz ljubavi prema dragom Isusu.

Jednom su priredili izlet u prirodu. Ali je njezinu bratu Jakobu iznenada pozlilo. Neka se djevojčica ponudi, da će ostati kod kuće uz njega. Ana se brzo svlada i zamieni ovu djevojčicu i prinese svoju žrtvu. Ne bi se tužila na neuljudnosti druge djece. Kada bi se šetali s mamom, druga bi se djeca natjecala, tko će biti pokraj mame, a ona bi uviek rado ostala otraga. U bolesti je primala sa smieškom neugodne obloge, govoreći: »Dragi Isuse, ovo tebi žrtvujem.«

Živjela je uviek u Božjoj prisutnosti. Molila bi često: »Dobri Isuse, ovo tebi žrtvujem!« Govorila je svojoj prijateljici: »Ako nemaš volje za rad i ako ti je težak, prikaži ga Bogu! Njemu treba sve žrtvovati. Ništa nam nije težko, ako njega ljubimo. Naš je posao dar djetetu Isusu.«

Osobito je štovala Blaženu Gospu. Krunicu bi svaki dan molila, pa je tako njezin liepi kratki život bio prepleten Marijinim ružama.

Mnogo je mislila na Isusa u svetoj hostiji. Usred igre sabrala bi se i rekla: »Isuse, imam te rado.«

Htjela je i druge predobiti za žrtve. Jednom je predložila svojem malom bratu, da se odrekne sladkiša Isusu za ljubav. On je rekao lukavo: »Učini to ti danas, a ja ću drugi put.« Ana je, dakako, svoju žrtvu odmah danas učinila.

Jedanput je gledala, kako častna sestra kiti oltar za Tielovo. Odtrči k njoj i reče: »Sestro, kako bih ja rado napravila jednu kitu cvieća za dragoga Boga! Mogu li ti pomoći?« Odmah je počela spremati svoju kitu i molila na koncu sestru: »Sestro, postavite je posve blizu uz Isusa!«

Jedanput je dobila prekrasne porculanske igračke na dar. Ali je njezin neoprezni brat Jakov gurne, i sve se razbije. Ana reče smjerno: »Tim bolje, priniet ću barem svoju Abrahamovu žrtvu.« (Abraham je naime bio spreman Bogu žrtvovati i svoje najmilije, svoga sina Izaka.)

Neki plodovi dozrievaju početkom ljeta, a neki tek u kasnu jesen. Ana je već u mladosti, početkom ljeta, bila zrela za nebo. Težko oboli. Skršena težkim bolima rekla bi Isusu: »Isuse, dosta je!«

Na njezin grob u Annecy-u dolaze mnogi i pozdravljaju ovo diete žrtve i odanosti Isusu.

Budimo djeca kao ona! *Petar Živković.*

Srdcu Isusovu

O Presveto Srdce
Spasitelja moga,
Ja se molim Tebi
Za mir srdca svoga!

Moja duša čezne
Za Izvorom blaga;
U Tvome je Srdcu
Ta životna snaga.

Tvoje Srdce ljubi
Nas jadne smrtnike,
Tvoje Srdce pati
Za sve nas grješnike!

O Presveto Srdce,
Izvore svetosti,
Iz kojeg se diele
Premnoge milosti!

Daj, da upoznamo
Vriednost Tvoga Srdca,
Iz kojeg se proli
Dragocjena Krvca!

Staško.

OTAC ME JE SAMO JEDANPUT UDARIO.

U mojoj bolesti, ali i kasnije, moja me je dobra majka jako razmazila. Htjela je, da se što prije oporavim, pa mi je zato uviek priređivala kakvo lakše jelo, koje bih onda ja sama morala jesti. Radi toga ne bih išla k zajedničkom stolu.

Jednoga dana opazi moj otac, da me nema pri stolu, i upita: »Gdje je Rezika?« Kad je čuo, da sam već jela, reče: »Ne ide to tako! Ona mora s nama jesti!«

Sliedećega mi je dana majka doduše i opet dala posebno jelo, ali mi je rekla: »Ne smiješ jesti previše, jer moraš doći i k zajedničkom stolu, da se otac ne ljuti!«

Kad smo bili pri stolu, dielio je otac juhu, pa ju je dao i meni. Ja nisam juhe nikada voljela, pa sam zato tanjur s juhom odgurnula i rekla: »Ja ne mogu juhe!«

Otac ustade od stola i lagano me udari po obrazu. Ja sam se međutim tako preplašila, da sam počela drhtati.

Mati me odmah spremi u krevet i pošalje po liečnika. Ovaj je došao i, kad je čuo, što se je dogodilo, predbaci otcu: »Zar je potrebno, da diete ponovo sedmicama leži?!«

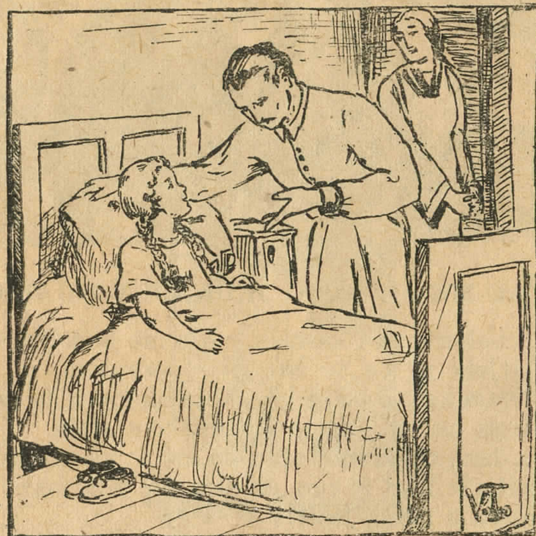
Sliedećega je dana došla k meni majka i rekla mi: »Ne boj se! Otac hoće da te posjeti!« Ja sam povikala: »Ne, ne! Nek ne dođe!« Tata je međutim bio već došao i kazao mi: »Ne boj

se! Ništa ti ne ću! Obećajem ti, da te više nikada, ma ni jednim prstom, ne ću taknuti!«

Moj otac je svoju rieč i održao. On me je zbilja samo jedanput udario.

*

Draga djeco! Kad vas roditelji ili drugi vaši odgojitelji kažnjavaju, mislite na to, da vas oni moraju strogo odgajati.

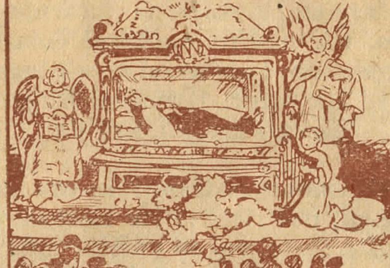
Traži to od njih dragi Bog. Bez stroga odgoja ne ćemo nikada postati čestiti ljudi. Ako bi vas roditelji i drugi odgojitelji preblagim odgojem učinili mekoputnima i griehu neodpornima, odgovarat će za to težko Bogu. Zar biste vi htjeli, da vaše roditelje dragi Bog jednom težko kazni zato, što su prema vama bili previše popustljivi?

Baka Reza.

Otac i majka uviek nas ljube,
Pa čak i onda, kad ruže, kore,
Jer kaznom svojom htjeli bi samo
Čestite ljude od nas da stvore.

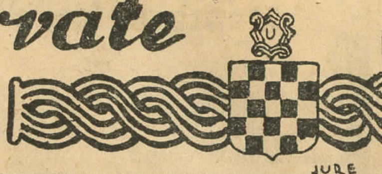

Za male Hrvate i Hrvatice

JURE

NAŠEM MORU.

O, Ti krasno veličanstveno More, koje vjekovima nosiš ime Hrvatsko! O, kako je težki teret pao na površinu Tvog lica, i Ti moraš gledati one, koje si Ti odhranilo, kako umiru u srdcu težkog kamenja s Tvojih grebena. Na Tvojim se obalama čuje plač jadnih bezkućnika, a mnogi i mnogi bačeni su mrtvi u Tvoje dubine. Ti drago Jadransko more! Na Tvojoj površini danas plove lađe, koje nose diljem Tvojih širina uzdahe Tvojih Dalmatinaca — — —

Sjećam se, kako si nekoć čarobno blistalo na jutarnjem suncu. A danas? Stojiš ukočeno, tek dnevni maestral dolazi, da Ti otare suzu s Tvog oka. Tvoje srdce kida se od bola i tuge, kad gledaš, kako nestaju vjekovni spomenici Hrvatske Dalmacije. Bieli galebi lete nad Tobom i žalostno grakću, kao da i oni plaču — — —

Tvoj dragi Split, kojega si znalo pozdraviti s veselim zapljuscima u obalu, sada leži niem, bez rieči... Ne razgovara više s Tobom. Oni, kojima nije ništa sveto, oni su uništili Splitu tielo, ali njegovu dušu i srdce nisu mogli. To je ostalo i ostat će vjekovima, dok postoji sviet, dok postojiš Ti, dok postoji naša draga Hrvatska zemlja.

More, drago naše More! Ne plači! Digni visoko svoje čelo, pogledaj u prošlost slavne Dalmacije i sjeti se, da će za Tebe i za nju opet doći novi dani, novi život. Tvoja će površina opet radostno blistati u sunčanom sjaju, i novi gradovi dizat će se na Tvojim obalama. A iznad sviju ponosno će stajati novi Split, koji će se sagraditi opet iz Tvojih grebena. Tvoje će srdce kliktati od radosti, a male barke lagodno će ploviti s našim mornarima Tvojom površinom.

O, Ti krasno, veličanstveno, hrvatsko More!

Novi dan sinut će u novom ruhu, a Tvoj sin — Dalmatinac opet će radostno pjevati: »Oj, More duboko«...

O, mili hrvatski Jadrane, ne plači!

Nevenka Bakoš.

Majka Božja s Kamenitih Vrata

Marijo, Majko utjehe,
Snago u času slabosti!
Marijo, Majko nevoljnih,
Trpećih dušâ radosti!

Sliku mi Tvoju štujemo,
Predragu sliku čudesnu,
Kojom si opet odkrila
Moć svoju, Djevo, nebesnu.

Jedina ona ne pade
Kô žrtva biesnog plamena.
Slika, što čudom ostade,
Sad resi Vrata Kamena!

Mi svagdan Tebi hrlimo,
Cvieće Ti, Majko, noseći;
Mi k Tebi, Dobra, grnemo,
Za pomoć Tvoju proseći.

Ti nam se smiešiš s kamena,
Primajuć' molbe ubogih,
Jer Majkom Ti se osjećaš
Stvorova biednih, nevoljnih!

H. B.

POVIEST »MAJKE BOŽJE U KAMENITIM VRATIMA«.

»Kamenita vrata« u Zagrebu — to su vrata s jugoiztočne strane onoga diela Zagreba, koji se zvao, a još i danas zove: Gornji grad. Taj dio Zagreba opasali su naime Zagrebčani i utvrdili jakim zidom i u njemu načinili nekoliko vrata. Nad Kamenitim vratima bila je smještena slika Majke Božje u drvenu okviru.

Kad je god. 1731. grad zahvatio strašan požar, koji je nanio veliku štetu, ta je slika ostala neoštećena. Poslije toga događaja Majka se je Božja u Kamenitim vratima još više častila, a jedna je pobožna gospođa dala pod svodom u istim vratima na svoj trošak podići oltar, na koji je ta slika bila postavljena. Na tom se oltaru ona nalazi još i danas.

God. 1931., prigodom dvjestagodišnjice spomenutoga čudesnog događaja, okruniše Zagrebčani tu sliku krasnom zlatnom krunom. Izvršio je taj čin blagopokojni zagrebački nadbiskup Dr. Ante Bauer.

Pred tom slikom uviek gore svieće, vazda ima puno svieća, ali i puno molitelja. I tiekom dana i u kasnu večer. I maloga priprostoga svieta, ali i odličnika iz svih staleža.

Stari zvonik

Stoji kamenit, stari zvonik,
Trošan je i potamnjen.
Prošlo je već dugo,
Kako on tu stoji usamljen.

Gleda, kako se selo budi,
Gleda hirove nemirnog mora,
Sluša jadikovke ljudi
I upija miris ružmarin-gora.

Zvoni u zvoniku starom
I ujutro i naveče.
I kad bura reže,
Zvoni... zvoni.
A zvonik stoji stari,
Stoji sam nad morem.

Zdravka Knezović.

Sa Jadrana

Sa Jadrana plavog moj će cvjetić kasno
»VRTIĆ« presaditi među cvieće krasno.
Hoću da vam pričam o JADRANU mome,
Na njemu smo kao svoj na svome.

U njemu su divni smaragdovi dvori,
Morskih se sirena vječna pjesma ori.
Kraljevske palače od biserja sjajna,
U njemu još živi morska vila bajna.

I Tritoni jaki, sa zelenom bradom,
Igraju se školjkam' čeznući za nadom.
I lavovi tu su savijenih kljova
I morski konjići, tvrđave bez krova.

Po njem plove srdele i srebrene skuše,
Povjetarac svakog dana blago puše.
Koralji se lelijaju cio Božji dan,
U lađici ribar sniva tihi san.

Ribičice hrle kô srebrne ptice,
Igraju se male okolo udice.
I klinčići cvatu u žutome piesku,
Zviezde se kupaju u srebrenom bliesku.

Na njemu su djeca nasmijana, vedra,
Na lađici podigla su svoja biela jedra.
Mirno plove, pjevaju kô grom:
NA JADRANU HRVATU JE DOM!

Jadranka.

Evo Ti par liepih dana u mjesecu lipnju za sv. izpovied i sv. Pričest: petak, 2. lipnja: I. petak; subota, 3. lipnja: I. subota; nedjelja, 4. lipnja: blagdan Presv. Trojstva; četvrtak, 8. lipnja Tielovo (Brašančevo); utorak, 13 lipnja: blagdan velikog zavogornika iz Padove sv. Antuna Padovanskog; petak, 16. lipnja: blagdan Presv. Srdca Isusova (svečano se slavi u nedjelju, 18. lipnja); srieda, 21. lipnja: blagdan zaštitnika mladeži sv. Alojzija; subota, 24. lipnja: blagdan sv. Ivana Krstitelja, Isusova preteče i velikog pokornika; četvrtak, 29. lipnja: blagdan apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla.

NARODNE PRIPOVIEDKE

Dedo:

UKLETA KRALJEVNA

(Svršetak.)

Stade se penjati na oltar, a Želimira uhvati užas. Uto zapjevaju pievci. Neman se morade vratiti na svoje mjesto. Vraćajući se obazre se žurno i zaprieti Želimiru šapom:

— Sutra mi beli ne ćeš izmaći!

Iza toga opet ode Želimir k vještici u podrum i upita je, gdje će se treću noć sakriti, a ona odgovori:

— Sada je najteže. Moraš legnuti uz mrtvački sanduk na onu stranu, na koju ona obara kapak, kad ustaje. Kapak će pasti na tebe, a ti se pritaji. Poslije, kad uhvatiš zgodnu priliku, uvuci se u njezin lies i legni! Ona će doći, prietit će ti i izgoniti te, a ti se ne obaziri na to! Ne može ti ništa, dok si u njezinu sanduku. Onda će te moliti i zaklinjati, da izideš. Nipošto ne izlazi, dok sva ne pobieli. Istom onda, kad ona posve pobieli, izidi, i kraljevna će biti spašena.

Nato je Želimir ponovo opomene:

— Učinit ću i to. Ako mi se išta dogodi, znaš, što te čeka.

— Ne boj se, plemeniti vojvodo! — odvrati vještica. — Sve sam ti do sada pravo rekla, pa sam i ovo. Ako ti učiniš, kako sam ti kazala, pa ti se išta dogodi, neka me slobodno ubiju!

Na večer ode Želimir veseo u crkvu, u nadi, da će spasiti kraljevnu. Unapried se veselio tome, makar morao najveći strah pretrpjeti. Legne uz lies, kako mu je vještica rekla. U ponoći se diže neman i spusti poklopac mrtvačkog sanduka na njega. Opet se neman obazre nekoliko puta naokolo i, ne opazivši nikoga, progovori tužno:

— Baš me moj ćako posve zaboravio, da mi ni treću noć ne posla večere.

Dok je ona vrljala po crkvi, Želimir uvukao dušu u se. Ganuti se nije smio. Stade neman pred oltarom i počne motriti kipove:

— Nema ga ni ovdje. Gdje bi samo mogao biti?

Uto se Želimir tiho izvuče izpod kapka, nečujno se uvuče u lies i legne u njemu. Nakaza vrlja i tumara po crkvi, traži, a sve uzalud. Napokon zapjevaše pietli. Želimiru odlane. Neman se prikuči liesu, da će ući u nj, i ugleda u njemu Želimira. Razširi šape i izkesi zube, kao da će ga raztrgati:

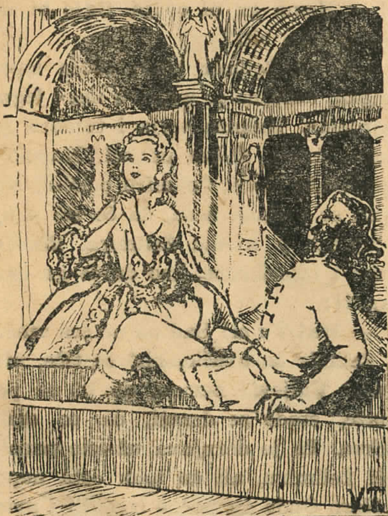
— Ha! Tu si! Sad mi ne ćeš uteći!

Želimir se ukočio, nit' se tiče, niti miče. Vidjevši neman, da to ne pomaže, stade se derati, da se orila crkva. Ta je dernjava užasno parala uši Želimiru, ali on ipak osta nepomičan. Onda ga počne izgoniti i prietiti se. Ni to ne pomaže. Iza toga ga stane moliti i zaklinjati, da izađe. Želimir ne popušta. Kad ga je počela

moliti, tielo se nemani protegne i dobije ljudski oblik. Što više ona moli, to sve više naliči na kraljevnu. Već je dobila podpuno obličje kraljevne. Želimiru igra srdce od radosti, ali ne izlazi iz liesa, niti išta govori. Samo gleda u njezino lice, kad će pobieliti. Najzad mu poče ona tepati:

— Hajde, mili moj, izidi! Pusti me, da legnem u svoj lies!

Želimir leži, kako leži. Tada počne kraljevna bieliti. I odielo je na njoj ono isto, u kojem je bila, kad je odputovao. Sva je već pobielila, jedino se još na sredini čela vidi crna ljaga. Iz nje kao da čitav pakao udara. Ona sve srdačnije moli i zaklinje, da iziđe. Želimir se ne obazire na to, nego samo gleda u onu crnu ljagu na čelu. Stade po malo bieljeti i ona ljaga. Još

samo ima crno kao pšenično zrno. Sunce se rodi iza brda, prosja kroz prozor i obasja kraljevnu. Najednom nesta one crne točke na čelu kraljevne. Njezino se lice zarumeni i zasja, te ona radostno klikne:

— Dragi moj! Mili moj! Spasitelju moj! Do neba ti hvala, što si me izbavio od ovoga strašnog zla. Sad sam Božja i tvoja!

Želimir, sav sretan, izskoči hitro iz liesa, zagrli kraljevnu i poljubi je u čelo, pa doda:

— Neka je hvala i slava dragome Bogu! Sve se dobro svršilo. Kleknimo sada pred oltar i srdačnom molitvom zahvalimo Bogu!

Oboje klekoše pred oltar i počeše moliti. Najednom nasta nekakvo komešanje i stenjanje za oltarom. Želimir skoči, da vidi, što je to. Uto iza oltara izpade najprije jedan vojnik, pa drugi, treći i tako dalje. Izađe ih svih četrnaest, što su čuvali stražu kod kraljevne. Budući je kraljevna oslobođena ukletog stanja, oslobođeni su i oni.

Kraljevna bi im, dok je bila vukodlak, zarinula svoje pandže u vrat i onda izpila krv. Zatim je jednoga po jednog nosila za oltar i slagala jednoga na drugog. Iziđoše momci sumorni kao od dugog spavanja. Svi se s užasom sjećali onoga trenutka, kad bi im vukodlak zarinuo pandže u tielo. Što su proživjeli, činilo im se sada kao strašan san. Veselo okruže kraljevnu i Želimira, pa svi zajedno pođu iz crkve.

IX.

Sviet je doznao, da Želimir čuva stražu kod tiela kraljevne. Bilo mu začudno, da se Želimiru nije ništa dogodilo prve i druge noći. Izvjedljivo je izčekivala svjetina, hoće li izaći i treću noć zdrav i čitav. Po kraljevoj naredbi imala se danas pokopati kraljevna. Zato je već u rano jutro bilo dosta svieta u blizini crkve, da vide, hoće li Želimir izići. Kakvo je samo bilo iznenađenje sviju, kad ugledaše Želimira i kraljevnu okružene vojnicima. Neki su trli oči, da bolje vide, da možda ne sanjaju. Nasta urnebesno klicanje:

— Kraljevna živa! Kraljevna živa!

Jedan od prisutnih odmah se dosjeti, pa trkom u Grad, da javi kralju veselu viest. Ta se viest kao munja razširi po Gradu. Kralj u prvi mah ne povjerova, ali, kad mu se glasnik poče kleti, da je sve vidio svojim rođenim očima, te da oni već idu u Grad, iziđe kralj i cieli dvor na gradska vrata, da dočeka svoju jedinicu.

Povorka se lagano primiče Gradu. Napried idu vojnici po dva u redu, zatim kraljevna sa Želimirom, a za njima se natisla sila svieta. Tko da opiše veselje kraljevo, pa kraljice i kraljevića, kad ugledaše kraljevnu. Svima im teku suze radostnice niz lice. Došavši blizu potrči kraljevna otcu i majci u naručaj, koji je dočekaju razširenih ruku. Veselju i radosti nije bilo kraja. Cieli je narod dielio veselje s kraljem. Kralj sa svojom obitelju i velikašima uđe u dvor, a ostali sviet ostade na polju.

Želimir sve na dlaku izpripovjedi kralju, sto je bilo. Nato kralj zapovjedi, da mu odmah dovedu vješticu Bugu. Dovedoše je svu slomljenu. Drhtala je kao prut na vodi, jer je znala, što je čeka. Kralj je pred cielim dvorom izpita i ona sve prizna. Slušaoci se zgražali od užasa, osobito kad čuše, da je svemu tomu začetnik knez Radoslav. Nasta silna graja i negodovanje uz zveket mačeva. U toj graji povika netko:

— Smrt knezu Radoslavu!

Svi u dvoru prihvatiše, a i sviet napolju:

— Smrt knezu Radoslavu! Smrt izdajici!

Kralj odmah pošalje jaku četu vojnika, dobro oboružanu, da dovedu kneza Radoslava na sud.

Međutim naredi, da se vještica Buga po zakonu raztrga na konjskim repovima. Čuvši to kraljevna priskoči kralju, objesi mu se o vrat, stane ga nježno ljubiti i srdačno moliti:

— Oprosti, otče, Bugi! Oprosti joj, molim te!

— Zakon se mora poštivati, — odgovori kralj tvrdo.

Kraljevna se još više pripi uz kralja i počne ga još žarče ljubiti i moliti:

— Oprosti joj, otče, molim te! Sve se dobro svršilo. Ne odbijaj molbe svoje kćerke jedinice! Ti si kralj, pa možeš zakon i ukinuti, a pogotovu možeš pomilovati.

Iza tih rieči kleče pred njega, sklopi ruke i ponovo zavapi:

— Oprosti, joj otče! Poštedi njezin život! Nemoj me žalostiti u mom veselju!

Kralj, dirnut tolikom dobrotom svoje kćeri, sagne se, podiže je i reče tronuto:

— U svojoj velikoj radosti, što te opet imam, ne mogu se oglušiti na tvoje molbe. Na tvoju riec opraštam

Bugi, ali pod jednim uvjetom: Ona se mora odreći svoga đavolskog posla i prokazati mi sve vještice u našem kraljevstvu.

Čuvši to Buga, pade na zemlju, obujmi koljena kraljevne i zavapi:

— Hvala ti, dobra kraljevno, što si mi spasila život! Ti mi vraćaš dobrim za zlo, što sam ti učinila. Obećajem svečano pred svima, da ću se ostaviti svojega dosadašnjeg rđavog posla. Otići ću odmah do misnika, da me izvadi iz prokletstva, i činit ću žestoku pokoru, da mi Bog oprosti. Prokazat ću sve vještice i njihovu starješicu.

Doznavši kralj za imena vještica, pošalje vojnike, da po svemu kraljevstvu pokupe sve vještice i dotjeraju ih.

Uto stiže viest, da je knez Radoslav počinio samoubistvo. Doznao je naime sve, što se dogodilo na kraljevskom dvoru. Kad je potom opazio poveliku četu kraljevskih vojnika, kako ide prema njegovu dvorcu, dosjeti se jadu. Dobro je znao, što ga čeka. Zato, da ne doživi nove sramote pred cielim svietom, pope se na najvišu kulu svojega dvorca, te se odatle na očigled kraljevskih vojnika sunovrati u provaliju. Vojnici odmah pohitješe, da mu pruže pomoć, ako već ne bi bilo kasno. Spustiše se u provaliju i od kneza Radoslava nađoše samo hrpu mesa. Provjerivši kralj cielu tu stvar prozbori svečano:

— Knez je Radoslav počinio veleizdaju proti svojemu kralju, kako je to već utvrđeno. Zato ga lišavam kneževske časti i svih građanskih prava, a njegov imetak zapljenjujem u korist kraljevstva. Po zakonu bi trebao biti osuđen na smrt, da mu se odrubi glava. Kazna se smrti ne može izvršiti, pošto si je on sam sudio.

Tu kralj malo zastane, pa onda nastavi isto svečanim glasom:

— Ovim ujedno vojvodu Želimira radi njegove vjernosti i zasluga za kraljevski dom imenujem knezom i darujem mu dvorac Kotorac i sve ostalo imanje bivšeg kneza Radoslava.

— Živio knez Želimir! Živio! — prihvate prisutni oduševljeno.

Kad se je oduševljenje malo stišalo, obrati se kralj knezu Želimiru i svojoj kćeri:

— Kneže Želimire, pristupi bliže!

A ti, moja sladka jedinice, stani uz kneza Želimira!

Njih dvoje stanu jedno uz drugo pred kraljem, pa on nastavi:

— Kneže Želimire! Ti si mnogo zadužio mene i moj dom. Ja ti nikada ne mogu za to dosta zahvaliti. Neka ti to plati dragi Bog! Što sam te

imenovao knezom, to si zaslužio svojom čestitošću i svojim junačtvom, a sada sve svojom vjernošću. Mislim, da ću ti se najbolje odužiti, ako ti svoju jedinicu, koju više volim od očinjeg vida, dadnem, da je nazoveš svojom.

Kod tih rieči zažare se obrazi knezu Želimiru, a kraljevna stidljivo obori oči. Kralj onda nastavi govoriti kraljevni:

— Mislim, ljubljena kćerce, da sam ti učinio po volji, što te dajem knezu Želimiru. Odavna sam opazio, da se vas dvoje milo gledate. Sada to mogu učiniti, jer je Želimir knez. Neka vas oboje blagoslovi dragi Bog, kako vas i ja blagoslivam.

Iza tih rieči oboje pristupi kralju. Kraljevna ga srdačno zagrli, poljubi u obraz i rekne, sva uzbuđena od radosti:

— Hvala ti, mili otče! Ovim si činom usrećio svoju kćer.

Želimir poljubi kralja u ruku i prozbori sav sretan:

— Hvala, kralju i otče! Ovoj se sreći nijesam nikada nadao.

Poslije toga zagrli kraljevna majku i braću pa se s njima izljubi. Želimir poljubi kraljicu u ruku, a s kraljevićima se izgrli. Na dvoru nasta oduševljeno klicanje:

— Živio knez Želimir, zet kraljev! Živjela kraljevna!

Vjenčanje bi uglavljeno za šest mjeseci, da se mladenci mogu kako treba pripraviti. Za to vrieme pohvataju vojnici sve vještice po kraljevstvu i njihovu starješicu, pa ih dotjeraju. Po kraljevoj naredbi izkupi se na poljani izpod varoši silan narod, da vidi, kako će vještice biti smaknute. U određeno vrieme dotjeraju vojnici svezane vještice, pa ih onda svežu jednu po jednu za konjske repove i razkinu. Među gledaocima bila je i Buga. Zahvaljivala je Bogu i dobroti kraljevne, što i nju nije stigla ista sudbina. Povuče se posve u se čineći strogu pokoru do smrti.

Kad su se knez Želimir i kraljevna u najvećem sjaju vjenčavali, nije u kraljevstvu bilo više niti jedne vještice. Od onoga je doba posve nestalo vještica u onom kraju.

Opazka: Neobične stvari, koje se ovdje pripoviedaju, napose o vješticama, ne ćemo uzeti »pod gotov groš«. Mnoge stvari iz narodnih pripoviedki spadaju u carstvo mašte, a ne istine! — *Op. ur.*

Ljetni dan

Ševa ga budi
Pjesmom visine,
Ratar pozdravlja
Žitom milne.

Kose se tupe,
Srpovi grbe,
Djeca se kupaju
Kod stare vrbe.

Šuma se blista,
Zeleno plavi,
Livada pjeva
Uveloj travi.

A stada traže
Hlada, svježine,
Ratar se boji
Težke sparine.

Stjepan Perčević.

Potočnica

Mala Marica bila je sa svojom majkom na šetnji. Našla je jedan liepi, plavi cvietak i upita majku:

»Majčice, kako se zove ovaj liepi cviet? Često sam vidjela na slici, pa ne znam, kako se zove.« Majka joj odgovori:

»To je liepa potočnica. Nju daju prijatelji jedan drugom za uspomenu. Taj cviet je znak sjećanja.«

»Mamice, ja ću uzeti taj cviet, ali na koga da me on sjeća?« reče Marica.

»Uzmi ga, i on neka Te sjeća na Stvoritelja! On je stvorio nas i sve ostalo cvieće«, pouči je majka.

Svaki cvietak i osim toga
Nek Te sjeća dragog Boga!

Milan Etinger.

Kad zvono zvoni!...

Zvono zvoni u daljini
Blago šireć' svoje zvuke
Ovdje, ondje preko luke...

Galebovi bieli lete:
Oni čuju na vrh hridi
Mora šapat: brod se vidi...

»More, more, drago more,
Ostan' naše sve do vieka!«
Rieč ću se kršne gore,
Eto zvona, to je jeka.

M. M.

Hrast i cvrčak

Starom hrastu cvrčak reko:
»Šta ti vriedi, što se boriš,
Kad ćeš ipak ove zime
Na ognjištu da izgoriš?«

A hrast reko: »Izgorjet ću,
Al' zato ću svojim plamom
Da zagrijem mnogi domak
U vremenu ovom hladnom!«

S. Dodoja.

Preko školskih praznika nemoj ljenčariti. Barem kratko vrieme neka ti je svaki dan knjiga u ruci. Sv. Misu nedjeljom i zapovjednim blagdanom ne izostavi nikada! Jutarnju i večernju molitvu obavi svaki dan! Ni u borbi protiv grieha nema nikada ferija! U ferijama bi mogao još češće ići k sv. izpoviedi i sv. Pričesti. O Velikoj Gospi (15. VIII.) svakako! A možda i svake nedjelje!

Psovka je »govor smrti« (Crkv. 23, 15.).

Nema ništa groznije od psovke; svaki drugi grieh, uzpoređen s psovkom, manji je. (Sv. Jeronim).

Mija Vrkljan:

Priča o krilatom zmaju

(Svršetak.)

Ikičina odluka bila je ubrzo stvorena, ta htjela je braću svakako osloboditi.

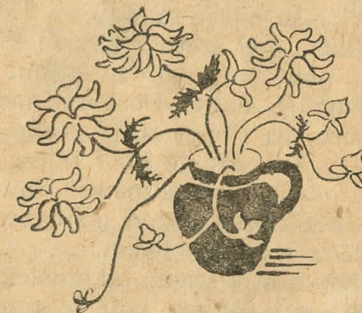
Cielu je noć sprovela u molitvi. Kada su se nakon granuća sunca bakrena vrata Zelendvora ponovo otvorila i Svežder izišao na livadu, ona mu smjesta povjeri svoju odluku.

— Ti si zaista hrabra mala seka! — progunđa zmaj nekako ganut. Ali sada valja najprije ustanoviti, pod kojim se stupovima kriju tvoja braća. Pođi u moj dvor i donesi mi cviet spoznaje. Naći ćeš ga u prvoj kuli na desno. A u stražnjoj kuli naći ćeš drva spasenja, od kojih moraš ovdje na livadi naložiti veliku vatru. Kada se dobro razgore, usrkat ću njihov spasonosni dim, a zatim ću nahukati one stupove, koje ćeš označiti.

— Seka se prekrsti i brzo potrči u dvor. Prema desnoj kuli vodio je uzan hodnik i strme, vijugave stepenice. Ali jao! Gotovo izpod svake prečke izmili po koja zmija i žustro klizne prema Ikici, opasno sikćući. Djevojčica nije znala, kako bi se obranila. Ipak ne klone. — Što sam odlučila, to ću izvesti! — klikne odlučno, — pa makar me vi i sve ujele!

U taj mah zmije se povuku, i ona nesmetano nastavi put.

Sretno dođe do podkrovlja kule, i tamo nađe srebrom okovanu

škrinju, a u njoj divan tamnomodar cviet.

I na povratku htjele su zmije Ikicu napasti, ali ona ih istim riečima odagna.

Položi cviet na livadu i odputi se u stražnju kulu. Ovdje su bile stube još strmije, a nekoje stepenice tako visoke, da se djevojčica jedva mogla na njih popeti. Napokon dođe u komoricu, gdje su ležale vrlo kvrgave, sniežno biele grane. Kada ih se dotakla, one su dale vrlo milozvučan zvuk, koji se još pojačao, kada ih je svezala u svežanj i uprtila na rame.

Čim je djevojčica naložila vatru, grane su se divno razgorjele, pjevajući tajnovitu pjesmu.

Sada je po zmajevu nalogu morala čarobnim cvietom doticati svaki stup. Kao kroz maglu ukazao bi se tada čovječji lik. Ugledala je nošnje, kakove već već dugo nitko nije nosio, i oružje, koje je palo u zaborav.

Ali tamo, ona crvena kapica nehajno zabačena na desno uho i ona jaka pleća, nije li to bratac? Jest, bio je to Mate.

Ikica, sva sretna, klikne. Položi pred stup borovu granu i požuri se dalje. Doskora nađe Gabru, pa i opet stavi granu u znak. Ali gdje je Ive? Ikica je već obišla sve stupove. Samo ondje tik pred ulazom u zmajevu palaču stoji još jedan.

Nitko nije stigao tako daleko, kao onaj čovjek, koji se tamo okamenio. Seki srdce živo zakuca, kada mu se približila. — Doista! bio je to Ive. Dobri moj hrabri brate, — prošapće nježno, — znala sam, da si to ti! Ali čekaj još samo malo, pa ćeš vidjeti, da je i tvoja seka hrabra. — O Bože! Daj mi jakosti! —

Baš se sunce pomolilo nad šumom, i Ikici se sviet učini tako divan kao nikad.

Po zadnji put hodala je po rosnoj travi i odvažno stupi zmaju nasuprot.

Neman kao da je bila ganuta. — Zar si se zbilja odlučila? Ne će li ti ipak biti pretežko?

Djevojčica živo strese glavom. — Duni što brže, da mi braća budu opet slobodna! — vikne, ali, kada oćuti, kako joj se noge pretvaraju u mrtav kamen, ona tiho zajeca. Ipak odvažno odgrne kukuljicu, zmaj dune, a ona oćuti u lievom oku živu bol.

— Još ruke! — nestrpljivo će zmaj.

Sve dosele Ikica se hrabro držala, no sada, kada je došlo najteže, ona ljuto zaplače. Zar se nikad više ne će moći poslužiti svojim rukama?! Tužno se zagleda u vitke jele, koje kao da joj svojim granama domahuju: »Budi hrabra! Ne gubi nade!«

— Prije nego li mi duneš na ruke, želim se njima još jednom poslužiti Bogu u čast! klikne Ikica. — Pristupi bliže, zmaju, ali okreni glavu, da me tvoj dah ne bi prerano zahvatio.

Zmaj se, začuđen, dovuče bliže, a, kad je njegova ranjena noga bila tik do Ikice, djevojčica se prigne, načupa nekoliko rukoveti trave i stavi na ranu, ne bi li zaustavila krv. Zatim ranjeno mjesto spretno zaveže svojom pregačicom.

U taj mah začu se jaka tutnjava, zemlja se zatrese, a mjesto zelenog zmajeva dvorca pojavi se starinsko seljačko imanje s nizkom strehom i prostranom stajom.

Sam zmaj pretvori se u starca, sa dugom siedom bradom.

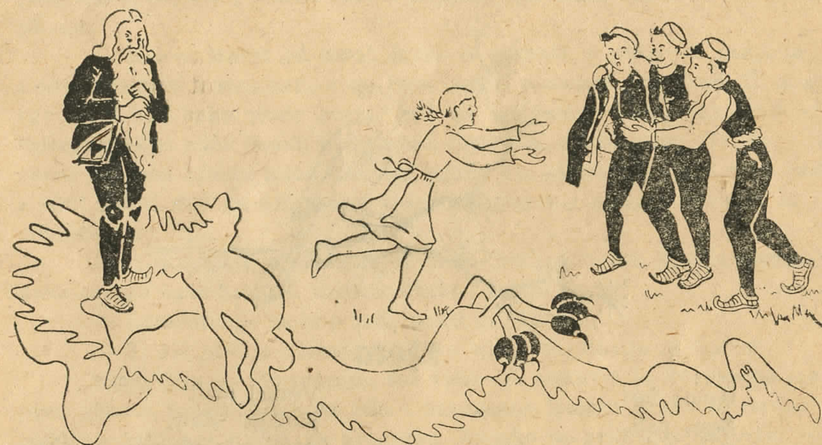
— Hvala ti, o Bože, da sam konačno opet čovjek, izvine mu se poklik. A hvala i tebi, mila djevojčice, koja si me izbavila. Znaj, da je na meni bilo prokletstvo, po kojemu sam u spodobi zmaja morao harati i pustošiti, dok meni, omraženoj i okrutnoj nemani, netko ne bi izkazao dobročinstvo. A sada si, eto, i ti spašena i svi ljudi, koji su se tokom premnogih godina ovdje okamenili.

Dok je starac govorio, kameni su se stupovi već zaljuljali poprimivši ljudski lik.

Kako li je Ikičino srdce zaigralo od sreće, kada je kasnije zajedno s braćom, strinom i njenim sinom sjedila u kolima i vozila se rodnim krajem, koji odsele više nije ugrožen strašnim zmajem. Da, sve je izpalo daleko bolje i ljepše, nego što se djevojčica nadala.

*

Međutim je Brbljavica, uzprkos strinine zabrane, odletjela Ikičinoj majci.

— Zmaj je izbavio Ikicu! Ne, Ikica je izbavila zmaja! — Prepliće joj se jezik uslied velike žurbe. — Ne, bit će da ga nije izbavila, jer je uginuo... Ali starac s dugom bradom opet živi! Sigurno je on sada zmaj. Ne, ipak nije zmaj, jer izgleda prijazan!

Ikičina se majka uhvati za glavu. — Poludjet ću, ako još dulje ovako pričaš. Reci mi samo, je li Ikica živa?

— Živa je i dolazi.

— Hvala Bogu! — odahne majka i poleti niz puteljak.

— I tvoji sinovi dolaze! — vikne Brbljavica za njom.

Ali majka nije više čula. Na zaokretu susretne svoju djecu, te ih tako živo zagrli, kô da ih više nikad ne će pustiti.

U Mirnim selima zavlada velika radost, jer se gotovo u svaku kuću netko povratio.

I strina Ljuba bude liepo dočekana od svoje snahe — mlada se žena već dugo kajala, što je bila tako malo strpljiva sa staricom.

Luka pođe bilježniku, te ostavi svoje imanje ubogima, sliepima i kljastima, neka im bude dom. Zatim uzme štap i krene u sviet, i nitko ga više nije vidio.

A Ikica? Kovali su je u zviezde, ali ona odkloni svaku hvalu i osta skromna i vesela kao kakva mala šumska ptičica.

Ljeto

Sunce žari,
Žega pali,
Žuto klasje zri.

Vjetrić piri,
Granje širi,
Izvor hladni vri.

Vrabci mali
Skakat' stali,
Živo viču »kvi«.

Nebo j' modro,
Polje rodno
Pod ljetnom žegom spi.

Jolanda Bilić.

Tko pogrdi ime Božje, treba da umre, neka ga kamenuje cieli narod (Lev. 24, 16.).

Nikako manje ne grieše oni, koji proklinju Isusa Krista, nego oni, koji su ga nekoć na zemlji propeli (Sv. Augustin).

Šuma pjeva

(Svršetak.)

— Kako je dušmanin imao srdca uništiti tako liepo mlado i Božje drvo, Bog ga pokarô! Unakazio mi je šumicu! Da znam, tko je, taj bi me zapamtio. Stisnuo bi na te rieči vilice bez zubi, namakô obrve ko dvie peruške, brci bi mu utonuli pod jaki orlovski nos, i naš dobri djed bi poprimio oštri graničarski izraz lica, koji bi mogao djecu poplašiti i u pola dana. Znate li, da je naš djed služio Franju Josipa, cara, trinaest godina i da je bio u nekoliko težkih okršaja?

Kad bi se k meni okrenuo iza takva lica, malo bi se razvedrio i rekao bi mi: »Tomo, čuvaj i ljubi našu slavonsku hrastovu šumu!« Osjećaj dobro i zlo s biljkom i drvetom! Naše hrvatsko blago, naše zlato i srebro, jesu naše kraljevske hrastove šume. Djed bi se silno ljutio, što bez reda sieku Gorani i Ličani 'rašće obližnje imovinske šume za »Našičku« pilanu.

— Kakva korist od toga? Šume će nestati, a novac će gospoda — židovi sljaštrit' i strajbat', a mi ćemo ostati siromasi bez šume. O, sinko, zar ne čuješ, kako plače hrast, kad ga podrezana ruše, kako dubokim bolom odjekne ciela šuma, kad padne, nemoćna, da se brani. Tu bol i taj vapaj srušena hrasta nitko tako ne osjeća kao Slavonac. On s njim raste i živi! Svaki dan ga prigleda i veseli se njegovoj krošnji, zdravoj kori i debljanju.

— Kosto, jaja su pečena. Možemo jesti, a ti ćeš poslije nastaviti, kako se ono kaže za plač Velikog Petka? upita Berko.

— Lamentacije si htio reći, pouči ga Tomo.

— Ti ćeš poslije nastaviti dedove lam-m-mentacije za šumom.

Hrpu jaja — što manjih, što većih — postavio je Zvonko po travi pred gladnu braću. Neka su bila i razpucane ljuske. Berko je izvalio iz ljuske »vraninac« i oblo ga progutao. Zvonko se prihvatio najprije »pačinca« i na dva, na tri puta ga smirio. A Tomo je uzeo najveće jaje s hrpe i reče braći: »Da čujem od vas najbolju rečenicu iz Biblije! Čija bude najzgodnija i najbolja, dobiva za nagradu ovo jaje.«

Male se glavice zamisliše. No uzalud: nisu oni dorasli pameti i znanju Tominu, pa je tako jaje zapalo Tomu.

Zvonko i Berko samo trepetahu očima i široko se zagledaše u Tomu, koji se gnjavio gutajući zasluženo jaje. Kad su naši mali junaci pojeli jaja, polegoše po cvjetnoj travi, a Tomo nastavi pripoviedati o šumi:

— Znate li, kako se naši narodni neprijatelji izgovarahu, kad bi trebalo uništiti i posjeći kakovu šumu u najboljoj snazi u Slavoniji. Išla bi komisija, koja bi bila podplaćena, da izda smrtnu osudu za stotine,

hiljada najljepšeg rašća, što su naši djedovi s tolikom ljubavlju i marom odgajali i čuvali. Došao bi u te naše divne hramove Židov, tko zna, odakle, s nakaznim nehrvatskim prezimenom, koje naši seljaci ne bi znali ni izgovoriti, i taj bi bez osjećaja stao sjeći našu narodnu i Božju baštinu. Što je još najgore, naši bi jadni i siromašni Hrvati sjekli, rekao bih, po svom vlastitom mesu za biednu plaću, koju bi dobili na dan od Židova. Iako ste mali, vi znate, da su pilanski radnici vazda bili varani i najbjednije plaćani. Tu bi našu divnu šumu za zlato prodali židovski špekulanti u Englezku i Francuzku. Englezi bi u svoje salone i državne urede stavljali namještaj divno izrađen od naše hrvatske i slavonske hrastovine. Na prekooceanskim brodovima sav onaj prekrasni namještaj u višespratnim kabinama bio je izrađen od slavonskog hrasta. Koliko velikih trgovačkih brodova imaju svoje trupine od naše hrastovine. Do velike časti i dostojanstva došao je u tuđem svietu naš hrast, ali pitaj ga, reći će ti: »Najljepše mi je bilo u mojoj slavonskoj šumi, gdje mi ptice na vrhu savijaju gniezda i pjevaju dan i noć pjesmu sunca i topline. Svojim žirom kitio sam šumara i vojnika u ratu, a hranio vepra u grabi.

Tomo je vidio, da su braća počela kunjati, vjeđe im se same spuštahu na oči, silili su se, da ga slušaju do kraja, pa zato završi:

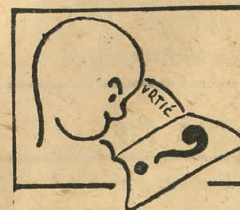
— O mračna, tajanstvena, divna šumo! Ostani dugo na slavonskom zemljištu! Hrvati su navikli na tebe, dok su bili u šumovitim Karpatima. Djevičanske jele i omorike u Bosni na proplancima pričinjaju ti se kao debele biele svieće na oltaru, koje će baš upaliti Sunce Isusu, kad bude služio jutarnju sv. Misu. Bosanska i slavonska šuma pjeva, braćo, bez prestanka veličinu i ljepotu Božju. U neprohodnim šumama na Vlašiću caruje mrki medvjed, nalazi svoj dom jelen-vitorog i srna.

Zvonko i Berko više nijesu slušali. Tvrdo su od umora zaspali. Nad njima je bdio mali šumski kralj Tomo, bojeći se zaspati, da ne bi ugrizla zmija ili gušter njegova dva najmilija druga. Sunce je za goru i šumu zašlo, večer je. Tomo je probudio braću.

Mališi su sanjali o šumi, koja pjeva;
o jelenu vitorogu, koji na bistrom izvoru riče;
o tetriebu, koji na hrastovoj grani doziva svoju drugaricu;
o medvjedu, koji se sa svojim malim iza hrašća igra skrivača;
o vjeverici, koja skače od grane do grane, htijući da kao clown u cirkusu razveseli divni šumski sviet. Hiljade ptičicâ pjevaju u krugu i lete za prekrasnim kukcima i leptirima. Ciela šuma živi, ciela šuma pjeva.

Braća se vraćaju kući. Majka ih nestrpljivo čeka. Jedan divni dan je prošao. Putem jedan drugom obećaju, da će vazda ljubiti šumu, ljubiti slavonski hrast.

J. M. Grgin.

Zagonetke

JURE

* *ČAROBNE ČETVORINE (po 3 b.).*
(Božidar Vrtiprah.)

I.				

II.				

III.				

IV.				

Vodoravno i okomito isto!

I.: 1) Spasitelj; 2) žen. ime; 3) morska prevlaka; 4) životinjska kuća; 5) zagasit, crne boje. — II.: 1) jadranski poluotok; 2) tuđi; 3) projektirana pruga; 4) slana tekućina kiselog zelja; 5) ljetopisi. — III.: 1) tropska biljka; 2) igrač naše narigre; 3) vojnički tabori; 4) mali dječak (od milja); 5) crnogorično drvo (množ.). — IV.: 1) ime Frankopana; 2) poljodjelac; 3) nar. žensko ime; 4) tanak; 5) glagolski pridjev od orati.

KRIŽALJKA (5 b.).
(Z. Botković.)

		1	2		3	4		
	5			■	6			
7	■	8		9			■	10
	■	11					■	
12	13	■	14			■	15	
16		17	■		■	18		
	■	19	20		21		■	
	■	22		■	23		■	
	24			■	25			

Vodoravno: 1) grad u Hrvatskoj, 5) trud, 6) poziv, 8) europski velegrad, 11) mjesto iz grčke poviesti, 12) vrh poluotoka, 14) žen. ime, 15) kraći oblik razst. veznika, 16) nije obuven, 18) lična zamjenica, 19) upotrebljava švelja, 22) egipatsko božanstvo, 23) priedlog, 24) obadvie, 25) konji (turc.).

Okomito: 1) stega, 2) vrst papige (množ.), 3) starozavjetno ime, 4) dom. životinja, 7) divljak, 9) vrst književnog djela, 10) štap, 13) pokazna zamjenica, 15) njem. »u«, 17) briga, 18) sirće, 20) tri različita vokala (o, a, e), 21) žen. ime.

SKRIVAČICE (po 1 b.).
(Drinka Borić.)

Ona zna zagrebsti klupu.
Svaki đak ovo voli.
Makar skačem visoko...
Sara je volila Izaka.
Tu zlato vade.
Ovdje se kriju gradovi naše države.

IZPUNJALKA (3 b.).
(Drinka Borić.)

				mužko ime
				pustinjski otok
				najdraži čovjek
				žensko ime
				rieka u N. D. H.
				s njom se puši
				vozi ljude
				alkohol

I—II Prvi hrvatski kralj.

OBRAĆALJKE (po 1 b.).
(Jolanda Bilić.)

poziv — vozilo
zanimanje — dom. životinja
strano ime — afrička ptica
mrk — pripadnik jednog naroda
ćilim — pogonsko sredstvo
ptica — tekućina

* *BROJČANICE (po 5 b.).*
(Božo Crnković.)

a) 1232—1432 bratu 141235 na ulicu.
b) 1232—1214—123215 veze.
c) 12345—14532 pravi 1234.
d) 12343—124563—4365—63— sv. Misu.
e) 12342—4534—15342—2—5343.

* *ZAGONETNA POSJETNICA*
(5 b.).
(Verica Balvanović.)

G.
DARA KIŠ

Odakle je ova gospođa?

MALI REBUSI (po 5 b.).
(Valentin Krklec.)

N
N
N
N — Z
V — K

\+ K
NNNNN

na

100 L 100 m2 + JA

* *ČAROBNE ČETVORINE (po 3 b.).*
(Viktor B. Šestak.)

A — RO — MA — MA — MA — KA — KA — KA — BU — BU — KA — NI — LA — RO — GA — RI — RI — NI — NI — KA — JA AR — DA — CA.

U svako polje dolazi po jedan od gornjih slogova. Vodoravno i okomito iste rieči.

Kad se rješava, prekriži se slog i unese u četvorinu.

I.: 1) miris, 2) književna djela, 3) grad na Filipinima. — II.: 1) posebna vrst grobnice, 2) crkveni zakoni, 3) žensko ime. — III.: 1) voće, 2) slavenski narod, 3) dio lanca.

SURADNJA NAJMLAĐIH

Zagrebu

Oj Zagrebe, grade slavni,
Od davnina si nam mio,
Jer nad tvojim zidinama
Hrvatski se barjak vio.

Ti dika si svih Hrvata,
Hrvatski Te narod ljubi,
Tko u tebi nije bio,
Taj za tobom često žudi.

Tobom naši od davnine
Upravljali su vladari:
Bani, grofi i knezovi,
Hrvatski ti grad si stari.

Ti si nama slava, dika,
Tebe voli star i mlad,
Svaki Hrvat tebi kliče:
»Živio nam Zagreb grad!«

Ivan Široki.

Djeca svome »Vrtiću«

Svršava se, eto,
I trinaesto ljeto,
A od dana izlaženja
Nama svima obljubljena
Dragog dječjeg listića
Pod imenom »Vrtića«.

Trinaest ljeta izlazi,
Revno k nama dolazi,
Veselja nam donoseći,
Smieh i radost pronoseći.

A djeca mu stoga mala
Od sveg' srdca kliču: »Hvala!«
Za sve bajke, pitalice,
Liepe priče i pjesmice.

Pa svoj »Vrtić« pozdravljaju
I želje mu tople šalju,
Da još mnogo živi ljeta
Na veselje dječjeg svieta!

Vladimir Culi.

Prosjak

Pokraj puta tužan stao,
Tek što nije zaplakao.
Torbu trošnu sobom nosi,
U nju darak mali prosi.

Što će jadan sam na svietu,
Kad sudbinu snosi kletu?
Nikog nema, tko ga voli,
Nit' da za njeg' Boga moli.

Životari tako jadan,
Manje sit, a više gladan.
Pokraj puta tužan stao,
Tek što nije zaplakao...

Miroslav Mikula.

Mjesec lipanj je posvećen Presv. Srdcu Isusovu. Moli tiekom toga mjeseca svaki dan Litanije Presv. Srdca Isusova!

Poruka uprave

Na mnoge upite, da li se još mogu dobiti stara godišta »Vrtića«, javljamo zainteresiranima, da od starijih godišta »Vrtića« imamo još nešto podpunih neuvezanih godišta škol. god. 1937./38. (g. VII.), 1940./41. (g. X.) i 1941./42. (g. XI.). Ista se, uz unapried poslani novac, mogu naručiti kod uprave »Vrtića«, Sarajevo, Stadlerova ul. 15. Ciena pojedinom godištu je Kn. 160.—.

Od ostalih godišta mogu se dobiti još samo neki brojevi.

UPRAVA »VRTIĆA«.

Daljne slike naših suradnika doniet ćemo u 1. broju sliedećeg godišta. Bili bismo nastavili s donašanjem tih slika još u ovom godištu, međutim nam mnogi — uza sve naše urgencije, putem »Vrtića«, ali i pismeno i ustmeno — svojih svjetlopisa (fotografija) još nisu poslali. Nadamo se, da će nam ih ipak svi poslati najkasnije tiekom srpnja. Svi suradnici, koji toga već nijesu učinili, neka to svakako učine! Mi ih molimo!

DAROVI ZA »VRTIĆ«.

Daljnje priloge za »Vrtić« poslali su (u Kunama):

Drago Prigl, Osiek, 20; Katica Weber, Mali Sedlar, 40; O. Jenko Vasilj, Konjic, 120; Katarina Rokoš, Okučani, 140; Metod Hrg, Sv. Ivan Zelina, 240; Ankica Rojnica, Derventa, 50; Josef Gräger, Dalj, 10; Katica Deak, Bizovac, 40; Franjo Paternoster, Ljupljanica, 100; Andrija Pavić, Lukač, 20; Anđa Trstenjak, Banja Luka, (sabrala) 36; Željko Meller, Sarajevo, 120; Samostan ss. Milosrdnica, Oriovac, 500; Ana Budanec, Zagreb, 100; Ljerka Polović, Zagreb, 100; Anica Kralj, Zagreb, 30.

Nadalje su dali:

Vojo Falout, Tuzla, 140; Tonko Lonza, Zaton, 20; Anđa Trstenjak, Banja Luka, 24; Zlatka Bjelovučić, Janjina, 40; Ljubica Ceranac, 10; Franjo Pohn, Ilača, (sabrao) 680; Josip Staškovjan, Zagreb, 127.

Svima od srdca zahvaljujemo uz želju, da im dobri Bog obilno naplati! Uprava.

»Vrtić« izlazi svakog mjeseca, osim srpnja i kolovoza. — Vlastnik i izdavač: Akademija »Regina Apostolorum«, Sarajevo. — Adresa uredničtva i uprave: Sarajevo, Stadlerova ulica br. 15. I. kat. — Odgovorni urednik: Franjo Kralik. — Za »Novu Tiskaru« Vrček i dr.: Stjepan Vrček.

Ciena mu je 160 Kuna na godinu. Pojedini broj stoji 16 Kuna. — Za inozemstvo 250 Kuna. — Predplata i darovi šalju se na čekovni račun br. 1921. (Uprava Akademije »Regina Apostolorum«, »Katolički Tjednik«, »Vrhbosna« — Sarajevo), s oznakom, da je za »Vrtić«.